

กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. 2556

1. ชีตจำกัดความเข้มข้นของสารเคมีอันตราย หมายความว่า ระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายที่กำหนดให้มีอยู่ได้ในบรรยากาศแวดล้อมในการทำงานที่ลูกจ้างซึ่งมีสุขภาพปกติสามารถสัมผัสหรือได้รับเข้าสู่ร่างกายได้ทุกวันตลอดเวลาที่ทำงานโดยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
2. ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายอยู่ในครอบครองจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายและรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมทั้งแจ้งต่ออธิบดีภายใน 7 วันนับแต่วันที่สารเคมีอันตรายอยู่ในครอบครอง
3. ภายในเดือนมกราคมของทุกปี ให้นายจ้างแจ้งบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายและรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายที่มีอยู่ในครอบครองต่ออธิบดี
4. ให้นายจ้างแจ้งและอธิบายให้ลูกจ้างทราบถึงข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายที่อยู่ในครอบครองของตน รวมทั้งข้อความและเครื่องหมายต่างๆที่ปรากฏในเอกสาร คู่มือ ฉลาก ป้าย ตลอดจนข่าวสารและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง
5. ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายทราบถึงวิธีการทำงานที่ถูกต้องและปลอดภัย รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมให้ลูกจ้างปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าว โดยจัดทำเป็นคู่มือแนวปฏิบัติและขั้นตอนในการทำงานกับสารเคมีอันตราย คำแนะนำในการป้องกันอันตราย ความหมายของข้อมูลที่อยู่บนฉลาก และเอกสารข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย (SDS)
6. ลูกจ้างต้องปฏิบัติตามวิธีการทำงานที่ถูกต้องและปลอดภัยตามคู่มือการปฏิบัติงานตามข้อ 5 และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ลูกจ้างต้องบรรเทาเหตุและแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันที
7. ให้นายจ้างจัดให้มีการปิดฉลากเป็นภาษาไทยที่มีขนาดใหญ่พอสมควร อ่านง่าย คงทนไว้ที่ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย และฉลากนั้นต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้
  - ชื่อผลิตภัณฑ์ (product name)
  - ชื่อสารเคมีอันตราย (hazardous substances)
  - รูปสัญลักษณ์ (pictograms)
  - คำสัญญาณ (signal words)
  - ข้อความแสดงอันตราย (hazard statements)
  - ข้อควรระวังหรือข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตราย (precautionary statements)

ในกรณีที่ไม่สามารถปิดฉลากได้เนื่องจากขนาดหรือลักษณะของภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายไม่เอื้ออำนวย เช่น มีขนาดเล็กเกินไป ให้นายจ้างกำหนดวิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพเพื่อแสดงให้ลูกจ้างได้รู้ถึงรายละเอียดของสารเคมีอันตรายติดไว้ ณ บริเวณที่มีการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายนั้น

8. ให้นายจ้างจัดให้มีป้ายห้าม ป้ายให้ปฏิบัติ หรือป้ายเตือนในการทำงานกับสารเคมีอันตรายไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ชัดเจน ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

9. ในกรณีที่มีมติประกาศให้สารเคมีอันตรายใดต้องควบคุมเป็นพิเศษ ให้นายจ้างปิดประกาศหรือจัดทำป้ายแจ้งข้อความเกี่ยวกับอันตรายและมาตรการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากสารเคมีอันตรายดังกล่าว
10. ให้นายจ้างปิดประกาศหรือจัดทำป้ายแจ้งข้อความ “ห้ามสูบบุหรี่ รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม ประกอบอาหารหรือเก็บอาหาร” ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ที่เห็นได้ชัดเจนไว้ ณ บริเวณสถานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย หรือในยานพาหนะขนส่งสารเคมีอันตราย และจะต้องควบคุมดูแลมิให้มีการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว
11. ในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายต้องมีสภาพและคุณลักษณะดังนี้
  - ถูกสุขลักษณะ สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย พื้นที่ปฏิบัติงานต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่ลื่น และไม่มีวัสดุกีดขวางทางเดิน
  - มีระบบระบายอากาศที่ทำให้สารเคมีอันตรายเจือจางหรือมีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมกับประเภทของสารเคมีอันตราย โดยให้มีออกซิเจนในบรรยากาศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 19.5 โดยปริมาตร
  - มีระบบป้องกันและกำจัดอากาศเสียโดยใช้ระบบระบายอากาศเฉพาะที่ ระบบเปียก การปิดคลุม หรือระบบอื่น เพื่อมิให้มีสารเคมีอันตรายในบรรยากาศเกินปริมาณที่กำหนด และป้องกันมิให้อากาศที่ระบายออกไปเป็นอันตรายต่อผู้อื่น
12. ในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายต้องจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยดังนี้
  - ที่ชำระล้างสารเคมีอันตรายที่สามารถใช้ได้ทันทีในกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยต้องมีที่ล้างตาและฝักบัวชำระล้างร่างกายจากสารเคมีอันตราย
  - ที่ล้างมือและล้างหน้า ไม่น้อยกว่า 1 ที่ต่อลูกจ้าง 15 คนและให้เพิ่มจำนวนขึ้นตามสัดส่วนของลูกจ้าง ส่วนที่เกิน 7 คน ให้ถือเป็น 15 คน
  - ห้องอาบน้ำเพื่อใช้ชำระล้างร่างกายไม่น้อยกว่า 1 ห้องต่อลูกจ้าง 15 คนและให้เพิ่มจำนวนขึ้น
  - ตามสัดส่วนของลูกจ้าง ส่วนที่เกิน 7 คนให้ถือเป็น 15 คน ทั้งนี้ต้องจัดของใช้ที่จำเป็นสำหรับการชำระล้างสารเคมีอันตรายออกจากร่างกายให้เพียงพอ
  - อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการปฐมพยาบาลลูกจ้างที่ได้รับอันตรายจากสารเคมีอันตราย
  - อุปกรณ์ดับเพลิงที่เหมาะสมกับสารเคมีอันตรายแต่ละชนิด และเพียงพอสำหรับการผจญเพลิงเบื้องต้น
  - ชุดทำงานเฉพาะสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย และที่เก็บชุดทำงานที่ใช้แล้ว
13. ให้นายจ้างจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสมตามลักษณะอันตรายหรือลักษณะงาน ให้ลูกจ้างสวมใส่ โดยลูกจ้างต้องสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลดังกล่าว หากลูกจ้างไม่สวมใส่ ให้นายจ้างสั่งหยุดการทำงานทันทีจนกว่าลูกจ้างจะสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลดังกล่าว
14. นายจ้างต้องดูแลสถานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายและตรวจสอบอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยที่จัดไว้ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยตลอดเวลา
15. ห้ามให้ลูกจ้างหรือบุคคลใดเข้าพักอาศัยหรือพักผ่อนในสถานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย หรือในยานพาหนะขนส่งสารเคมีอันตราย

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

16. ในกรณีที่มีการร้องเรียนหรือมีปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากพบว่ามีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือสุขภาพอนามัยให้ดำเนินการแก้ไขให้เกิดความปลอดภัยโดยไม่ชักช้า
17. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องสามารถทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 60 นาที เว้นแต่เป็นสถานที่เก็บสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติเป็นตัวทำปฏิกิริยาที่รุนแรง เป็นตัวเพิ่มออกซิเจน หรือไวไฟ ซึ่งอาจทำให้เกิดการระเบิดหรือไฟไหม้ต้องสามารถทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 180 นาที หรือไม่น้อยกว่า 90 นาที หากสถานที่ดังกล่าวมีระบบน้ำดับเพลิงอัตโนมัติ
18. พื้นสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องเรียบ ไม่ขรุขระ ไม่เปียก ไม่ลื่น สามารถรับน้ำหนักได้ และไม่ดูดซับสารเคมีอันตราย รวมทั้งต้องดูแลปรับปรุงสถานที่ให้มีชำรุด ผุ กร่อน และรักษาความสะอาดพื้นให้มีเศษขยะ เศษวัสดุ หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง มีการจัดทำเขื่อน กำแพง ทำนบ ผนัง หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อกักมิให้สารเคมีอันตรายที่เป็นของเหลวไหลออกภายนอกบริเวณสถานที่เก็บสารเคมีอันตราย และมีวางระบายนสารเคมีอันตรายที่รั่วไหลไปยังที่ที่สามารถรวบรวมเพื่อนำไปกำจัดอย่างปลอดภัยเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมตกค้าง โดยวางระบายนต้องแยกจากระบบระบายน้ำ
19. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีระยะห่างจากอาคารที่ลูกจ้างทำงานในระยะเวลาที่ปลอดภัยตามที่อธิบดีประกาศกำหนด และมีป้าย “สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย ห้ามเข้าโดยไม่ได้รับอนุญาต” ปิดประกาศไว้ที่ทางเข้า
20. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายที่อยู่นอกอาคารต้องจัดทำรั้วล้อมรอบ
21. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้าง และจัดการป้องกันมิให้อากาศที่ระบายออกเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น รวมถึงต้องมีการป้องกันสาเหตุที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัยในบริเวณสถานที่เก็บสารเคมีอันตราย เช่น ประกายไฟ เปลวไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า การเสียดสี ท่อร้อน การลุกไหม้ได้เอง เป็นต้น
22. ทางเดินภายในและภายนอกของสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องกว้างเพียงพอที่จะนำเครื่องมือและอุปกรณ์ดับเพลิงมาใช้ได้อย่างสะดวก ไม่มีสิ่งกีดขวาง และมีมาตรการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดทาง
23. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีทางเข้าออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง โดยประตูต้องเป็นประตูทนไฟและเป็นชนิดเปิดออกสู่ภายนอก และปิดกั้นห้องทุกครั้งเมื่อไม่มีการปฏิบัติงาน
24. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีแผนผังแสดงที่ตั้งของอุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์ผจญเพลิง อุปกรณ์ที่ใช้ในกรณีฉุกเฉินติดไว้บริเวณทางเข้าออกให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา
25. สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงอันตรายของสารเคมีอันตรายให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา
26. ให้นายจ้างจัดให้มีมาตรการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากสารเคมีอันตรายในบริเวณสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย รวมทั้งมาตรการในการแก้ไขเยียวยาอันตรายเบื้องต้น
27. ต้องจัดทำบัญชีรายชื่อและปริมาณสารเคมีอันตรายทุกชนิดที่จัดเก็บในสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย
28. แต่ละแห่งอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามปีปฏิทิน
29. หากมีการจัดเก็บสารเคมีอันตรายไว้ใต้ดินต้องมีมาตรการป้องกันความเสียหายหรืออันตรายที่เกิดจากการขุดเจาะหรือมีเครื่องหมายแสดงตำแหน่งจัดเก็บให้เห็นชัดเจน

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

30. ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายต้องเป็นวัสดุที่แข็งแรง ไม่ชำรุด ผุ กร่อน และสามารถเคลื่อนย้ายหรือขนส่งได้อย่างปลอดภัย สามารถรองรับความดันของสารเคมีอันตรายได้ในสภาพการใช้งานปกติ มีอุปกรณ์นิรภัยเพื่อระบายความดันให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัยได้
31. ต้องมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัยตลอดเวลา หากพบว่ามีสารเคมีอันตรายรั่วไหลหรือคาดว่าจะรั่วไหลออกมาต้องทำการแยกเก็บไว้ต่างหากในที่ที่ปลอดภัยและทำความสะอาดสิ่งรั่วไหลโดยเร็ว รวมทั้งทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย
32. ต้องไม่บรรจุสารเคมีอันตรายเกินพิกัดที่กำหนดไว้สำหรับภาชนะบรรจุสารเคมีอันตรายนั้น
33. ควบคุมดูแลภาชนะบรรจุสารเคมีอันตรายมิให้เปิดทิ้งไว้ เว้นแต่เพื่อการตรวจสอบหรือใช้ประโยชน์
34. หากสารเคมีอันตรายที่บรรจุอยู่ในภาชนะหรือวัสดุห่อหุ้มทำให้ผิวภายนอกของภาชนะหรือวัสดุห่อหุ้มนั้นมีความร้อนต้องมีฉนวนหุ้มโดยรอบ ในกรณีที่ไม่สามารถห่อหุ้มโดยรอบได้ให้จัดทำป้ายเตือน
35. การต่อท่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ เข้ากับภาชนะบรรจุ หากมีลิ้นปิดเปิดต้องจัดให้อยู่ในตำแหน่งที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปิดเปิดได้อย่างรวดเร็วในกรณีฉุกเฉิน
36. การถ่ายเทสารเคมีอันตรายไปยังภาชนะต้องติดชื่อสารเคมีอันตรายและสัญลักษณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยบนภาชนะที่บรรจุใหม่ด้วย
37. ต้องเก็บภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายที่ใช้แล้วซึ่งปนเปื้อนและยังมีได้กำจัดให้อยู่ในที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับชนิดของสารเคมีอันตราย
38. ในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งสารเคมีอันตรายนายจ้างต้องตรวจสอบความพร้อมของลูกจ้างที่ขับยานพาหนะและยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งสารเคมีอันตรายให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย พร้อมทั้งมีมาตรการป้องกันการฟุ้งกระจาย การกระเด็น หกรั่วไหล
39. จัดให้มีคู่มือหรือข้อปฏิบัติในการแก้ไขปัญหากรณีฉุกเฉินเป็นภาษาไทยเก็บไว้ในยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งสารเคมีอันตราย และจัดให้มีการฝึกอบรมและฝึกซ้อมวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินแก่ลูกจ้างอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และบันทึกเป็นหนังสือให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้
40. ในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งสารเคมีอันตรายต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงชนิดเคลื่อนย้ายได้ตามประเภทของเชื้อเพลิง และจัดให้มีหน้ากากป้องกันสารเคมีอันตรายหรือเครื่องช่วยหายใจติดไว้ในยานพาหนะที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งสารเคมีอันตรายอย่างเพียงพอพร้อมที่จะใช้ได้ทันที
41. ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายที่บรรจุทุกในยานพาหนะต้องยึดแน่นกับฐานรองรับเพื่อมิให้เคลื่อนที่ โดยฐานรองรับและยานพาหนะต้องมีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอที่จะรับน้ำหนักของภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มรวมกับน้ำหนักของสารเคมีอันตรายในอัตราสูงสุดไม่เกินน้ำหนักที่จะบรรจุได้
42. ห้ามบรรจุทุกสารเคมีอันตรายที่อาจเกิดปฏิกิริยาต่อกันไว้รวมกันในยานพาหนะ เว้นแต่ได้จัดให้มีมาตรการขนส่งที่ปลอดภัยตามกฎหมายหรือตามมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด
43. ในการขนส่งสารเคมีอันตรายโดยใช้ท่อต้องใช้ท่อและข้อต่อที่แข็งแรง ไม่ชำรุด ผุ กร่อน หรือรั่ว ทำการวางท่อในลักษณะที่มีการป้องกันไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหายจากการชน ทับ หรือกระแทกจากยานพาหนะหรือสิ่งอื่นใด หากทำการวางท่อใต้ดินหรือใต้น้ำต้องใช้ท่อหรือข้อต่อประเภทที่ทนทานต่อการกัดกร่อนและต้องมีเครื่องหมายแสดงตำแหน่ง

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

ของท่อเป็นระยะตลอดแนวให้เห็นได้โดยชัดเจน และต้องมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาท่อและข้อต่อให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัยตลอดเวลา

44. ในการขนส่งสารเคมีอันตรายต่างชนิดกันโดยใช้ท่อต้องใช้ท่อที่มีสีต่างกันและทำเครื่องหมายแสดงความแตกต่างให้เห็นได้ชัดเจน
45. ในการขนส่งสารเคมีอันตรายที่มีความร้อนที่ทำให้ผิวหนังนอกท่อมีอุณหภูมิสูงขึ้น ต้องมีฉนวนกันความร้อนหุ้มท่อไว้ด้วย
46. ในการขนส่งสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟหรือระเบิดได้โดยใช้ท่อต้องวางท่อส่งให้มีระยะห่างที่เพียงพอและปลอดภัยจากแหล่งความร้อนหรือแหล่งที่ก่อให้เกิดประกายไฟและให้ต่อสายดินที่ท่อนั้นด้วย
47. ให้นายจ้างทำความสะอาดหรือกำจัดสารเคมีอันตรายที่หกรั่วไหลหรือไม่ใช้แล้วโดยวิธีที่กำหนดในข้อมูลความปลอดภัยตามชนิดของสารเคมีอันตรายนั้น
48. การกำจัดกากสารเคมีอันตรายหรือสารเคมีอันตรายที่เสื่อมสภาพอาจกำจัดโดยการเผา ฝัง หรือใช้สารเคมี ด้วยวิธีการที่ปลอดภัยตามหลักวิชาการและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
49. ห้ามใช้ภาชนะบรรจุหรือวัสดุหุ้มสารเคมีอันตรายที่ปนเปื้อนหรือไม่ต้องการใช้แล้วบรรจุสิ่งของอื่น
50. ให้เก็บรวบรวมภาชนะบรรจุหรือวัสดุหุ้มสารเคมีอันตรายที่ปนเปื้อนหรือไม่ต้องการใช้แล้วไว้ในภาชนะหรือในที่ที่ปลอดภัยนอกบริเวณที่ลูกจ้างทำงาน
51. ในการกำจัดภาชนะบรรจุหรือวัสดุหุ้มสารเคมีอันตรายที่ปนเปื้อนหรือไม่ต้องการใช้แล้วให้กำจัดโดยวิธีการที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับชนิดของสารเคมีอันตรายและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
52. ให้นายจ้างจัดให้มีระบบป้องกันและควบคุมเพื่อมิให้มีระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายในบรรยากาศของสถานที่ทำงานและสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายเกินขีดจำกัดความเข้มข้นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด
53. ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัดและวิเคราะห์ระดับความเข้มข้นของสารเคมีอันตรายในบรรยากาศของสถานที่ทำงานและสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย และส่งรายงานผลการตรวจวัดให้แก่อธิบดีภายใน 15 วันนับแต่วันที่ทราบผลการตรวจวัด (ในกรณีที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินการตรวจวัดและวิเคราะห์ได้เองจะต้องให้ผู้ที่ขึ้นทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการและรับรองผลให้)
54. ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายไว้ในครอบครองตามรายชื่อและปริมาณที่อธิบดีประกาศกำหนด จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้างในกรณีที่มีการใช้สารเคมีอันตรายอย่างน้อย 5 ปีต่อครั้ง และจัดทำรายงานการประเมินนั้นส่งให้แก่อธิบดีภายใน 15 วันนับแต่วันที่ทราบผลการประเมิน หากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญเกี่ยวกับสถานที่ครอบครอง รายชื่อ ปริมาณ หรือกระบวนการผลิตสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงในการก่อให้เกิดอันตรายและจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเพิ่มเติมด้วย (นายจ้างที่ต้องประเมินความเสี่ยงและจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงในการก่อให้เกิดอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้ถือว่าได้ประเมินความเสี่ยงตามข้อนี้แล้ว ทั้งนี้ให้แจ้งต่ออธิบดีเพื่อทราบ)

ในกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้างอยู่ในระดับที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ให้นายจ้างดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัย และให้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการวางแผนการตรวจสุขภาพของลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและการเฝ้าระวังสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

55. ให้นายจ้างที่มีสารเคมีอันตรายไว้ในครอบครองตามรายชื่อและปริมาณที่อธิบดีประกาศกำหนดจัดทำแผนปฏิบัติการกรณีมีเหตุฉุกเฉินของสถานประกอบกิจการ และเก็บแผนดังกล่าวไว้ ณ สถานประกอบกิจการ
56. พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้ ตลอดจนปรับปรุงแผนให้ทันสมัยและฝึกซ้อมตามแผนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
57. ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างที่มีหน้าที่ควบคุมและระงับเหตุอันตรายตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด และทำการฝึกอบรมทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเก็บหลักฐานการฝึกอบรมพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้
58. ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย นายจ้างต้องสั่งให้ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในบริเวณนั้นหรือบริเวณใกล้เคียงหยุดทำงานทันที และออกไปให้พ้นรัศมีที่อาจได้รับอันตราย พร้อมทั้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบและระงับเหตุทันที หากเหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ให้นายจ้างดำเนินการเตือนอันตรายให้ประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบทราบทันที

ผู้สรุป

นายธนวัฒน์ แยมดี

นักวิชาการความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์เทคโนโลยีความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม